

BIBLIJA

TRIDESET I DEVETI TJEDAN ČITANJA

KOLOVOZ - RUJAN 2017.	STARI ZAVJET	NOVI ZAVJET
193. dan čitanja, ponedjeljak, 28. kolovoza	Izr 6,20-11,31	Dj 23,23-24,9
194. dan čitanja, utorak, 29. kolovoza	Izr 12-16	Dj 24,10-27
195. dan čitanja, srijeda, 30. kolovoza	Izr 17,1-22,16	Dj 24,10-27-22
196. dan čitanja, četvrtak, 31. kolovoza	Izr 22,17-26,23	Dj 25
197. dan čitanja, petak, 1. rujna	Izr 27-31	Dj 26,24-27,8

37. tjedan,
193. dan čitanja, ponedjeljak, 28. kolovoza
2017.

Izr 6,20-11,31

Dj 23,23-24,9

Mudre izreke

I. PROSLOV

Očinske opomene

²⁰Sine moj, čuvaj zapovijedi oca svoga
i ne odbacuj nauka matere svoje.

²¹Priveži ih sebi na srce zauvijek,
ovij ih oko svoga grla;

²²da te vode kada hodiš,
da te čuvaju kada spavaš
i da te razgovaraju kad se probudiš.

²³Jer je zapovijed svjetiljka, pouka je svjetlost,
opomene stege put su života;

²⁴da te čuvaju od zle žene,
od laskava jezika tuđinke.

²⁵Ne poželi u svom srcu njezine ljepote
i ne daj da te osvoji trepavicama svojim,

²⁶jer bludnici dostaje i komad kruha,
dok preljubnica lovi dragocjeni život.

²⁷Može li tko nositi oganj u njedrima
a da mu se odjeća ne upali?

²⁸Može li tko hoditi po živom ugljčevlju
a svojih nogu da ne ožeže?

²⁹Tako biva onomu tko ide k ženi
svoga blišnjega:
neće ostati bez kazne tko god se
nje dotakne.

³⁰Ne sramote li lupeža sve ako je krao
da gladan utoli glad:

³¹uhvaćen, on sedmerostruko vraća
i plaća svim imanjem kuće svoje.

³²Nerazuman je, dakle, tko se upušta
s preljubnicom;
dušu svoju gubi koji tako čini.

³³Bruke i sramote dopada
i rug mu se nikad ne briše.

³⁴Jer bijesna je ljubomornost u muža:
on ne zna za milost u osvetni dan;

³⁵ne pristaje ni na kakav otkup
i ne prima ma kolike mu darove dao.

7 Čuvaj, sine, riječi moje
i pohrani moje zapovijedi kod sebe.

²Čuvaj moje zapovijedi, i bit ćeš živ,
i nauk moj kao zjenicu oka svoga.

³Priveži ih sebi na prste,
upiši ih na ploči srca svoga;

⁴reci mudrosti: "Moja si sestra"
i razboritost nazovi "sestričnom",

⁵da te čuva od žene preljubnice,
od tuđinke koja laskavo govori.

⁶Kad bijah jednom na prozoru svoje kuće

i gledah van kroz rešetku,
⁷vidjeh među lakovjernima,
opazih među momcima
nerazumna mladića:

⁸prolazio je ulicom kraj njezina ugla
i koracao putem k njezinoj kući

⁹u sumraku između dana i večeri
kad se hvata noćna tmina;

¹⁰i gle, susrete ga žena,
bludno odjevena i s prijevarom u srcu.

¹¹Jogunasta bijaše i razuzdana,
noge joj se nisu mogle u kući zadržati;

¹²bila je čas na ulici, čas na trgovima
i vrebala kod svakog ugla;

¹³i uhvati ga i poljubi
i reče mu bezobrazna lica:

¹⁴"Bila sam dužna žrtvu pričesnicu,
i danas izvrših svoj zavjet;

¹⁵zato sam ti izašla u susret,
da te tražim, i nađoh te.

¹⁶Svoju sam postelju nastroila sagovima,
vezenim pokrivačima misirskim;

¹⁷svoj sam krevet namirisala
smirnom, alojem i cimetom.

¹⁸Hajde da se opijamo nasladom do jutra
i da se radujemo užicima ljubavi.

¹⁹Jer muža mi nema kod kuće:
otišao je na dalek put;

²⁰uzeo je sa sobom novčani tobolac;
a vratit će se kući tek o uštapu."

²¹Tako ga zavede svojim vičnim nagovorom,
odvuče ga svojim glatkim usnama.

²²I ludo on pođe za njom,
kao što vol ide na klaonicu
i kao što jelen zapleten u mrežu čeka

²³dok mu strijela ne probije jetra,
i kao ptica što ulijeće u zamku,
i ne znajući da će ga to života stajati.

²⁴Zato me, sine moj, poslušaj
i čuj riječi mojih usta.

²⁵Nek' ti srce ne zastranjuje na njezine putove
i ne lutaj po njezinim stazama.

²⁶Jer je mnoge smrtno ranila i oborila,
i mnogo je onih što ih je pobila.

²⁷U Podzemlje vode putovi kroz njenu kuću,
dolje u odaje smrti.

Psalmi

Drugo poosobljenje mudrosti

- 8** Ne propovijeda li mudrost
i ne diže li razboritost svoj glas?
²Navrh brda, uza cestu,
na raskršćima stoji,
³kod izlaza iz grada,
kraj ulaznih vrata, ona glasno viče:
⁴"Vama, o ljudi, propovijedam
i upravljam svoj glas sinovima ljudskim.
⁵Shvatite mudrost, vi neiskusni,
a vi nerazumni, urazumite srce.
⁶Slušajte, jer ću zboriti o važnim stvarima,
i moje će usne otkriti što je pravo.
⁷Jer moje nepce zbori istinu
i zloća je mojim usnama mrska.
⁸Sve su riječi mojih usta pravične,
u njima nema ništa ni krivo ni prijetvorno.
⁹Sve su one jasne razboritomu
i pravedne onomu tko je stekao spoznaju.
¹⁰Primajte radije moju pouku no srebro
i znanje požudnije od zlata.
¹¹Jer mudrost je vrednija od biserja
i nikakve se dragocjenosti ne mogu
porediti s njom.

Samohvala mudrosti

- ¹²Ja, mudrost, boravim s razboritošću
i posjedujem znanje umna djelovanja.
¹³Strah Gospodnji mržnja je na zlo.
Oholost, samodostatnost, put zloće
i usta puna laži - to ja mrzim.
¹⁴Moji su savjet i razboritost,
ja sam razbor i moja je jakost.
¹⁵Po meni kraljevi kraljuju
i velikaši dijele pravdu.
¹⁶Po meni knezuju knezovi
i odličnici i svi suci zemaljski.
¹⁷Ja ljubim one koji ljube mene
i nalaze me koji me traže.
¹⁸U mene je bogatstvo i slava,
postojano dobro i pravednost.
¹⁹Moj je plod bolji od čista i žežena zlata
i moj je prihod bolji od čistoga srebra.
²⁰Ja kročim putem pravde,
sred pravičnih staza,
²¹da dadem dobra onima koji me ljube
i napunim njihove riznice.

Stvaralačka mudrost

- ²²Jahve me stvori kao počelo svoga djela,
kao najraniji od svojih čina, u pradoba;
²³oblikovana sam još od vječnosti,
odiskona, prije nastanka zemlje.
²⁴Rodih se kad još nije bilo pradubina,
dok nije bilo izvora obilnih voda.
²⁵Rodih se prije nego su utemeljene gore,
prije brežuljaka.
²⁶Kad još ne bijaše načinio zemlje, ni poljana,
ni početka zemaljskom prahu;
²⁷kad je stvarao nebesa, bila sam nazočna,
kad je povlačio krug na licu bezdana.
²⁸Kad je u visini utvrđivao oblake
i kad je odredio snagu izvoru pradubina;
²⁹kad je postavljao moru njegove granice
da mu se vode ne preliju preko obala,
kad je polagao temelje zemlji,
³⁰bila sam kraj njega, kao graditeljica,
bila u radosti, iz dana u dan,
igrajući pred njim sve vrijeme:
³¹igrala sam po tlu njegove zemlje,
i moja su radost djeca čovjekova.
³²Tako, djeco, poslušajte me,
blago onima koji čuvaju moje putove.
³³Poslušajte pouku - da stečete mudrost
i nemojte je odbaciti.
³⁴Blago čovjeku koji me sluša
i bdi na mojim vratima svaki dan
i koji čuva do vratnike moje.
³⁵Jer tko nalazi mene, nalazi život
i stječe milost od Jahve.
³⁶A ako se ogriješi o mene, udi svojoj duši:
svi koji mene mrze ljube smrt."

Gostoljubiva mudrost

- 9** Mudrost je sazidala sebi kuću,
i otesala sedam stupova.
²Poklala je svoje klanice, pomiješala svoje vino
i postavila svoj stol.
³Poslala je svoje djevojke
da objave svrh gradskih visina:
⁴"Tko je neiskusnan, neka se svrati ovamo!"
A nerazumnima govori:
⁵"Hodite, jedite od mojega kruha
i pijte vina koje sam pomiješala.
⁶Ostavite ludost, da biste živjeli,
i hodite putem razboritosti."

Mudre izreke

II. VELIKA SALOMONOVA ZBIRKA IZREKA

Protiv podrugljivaca

- ⁷Tko poučava podrugljivca, prima pogrdu,
i tko prekora opakoga, prima ljagu.
⁸Ne kori podsmjevača, da te ne zamrzi;
kori mudra, da te zavoli.
⁹Pouči mudroga, i bit će još mudriji;
uputi pravednoga, i uvećat će se
njegovo znanje.
¹⁰Gospodnji strah početak je mudrosti,
a razboritost je spoznaja Presvetog.
¹¹"Po meni ti se umnožavaju dani
i množe ti se godine života.
¹²Ako si mudar, sebi si mudar;
budeš li podsmjevač, sam ćeš snositi."

Gospođa ludost oponaša mudrost

- ¹³Gospođa ludost puna je strasti,
prosta je i ne zna ništa.
¹⁴I sjedi na vratima svoje kuće
na stolici, u gradskim visinama,
¹⁵te poziva one koji prolaze putem,
koji ravno idu svojim stazama:
¹⁶"Tko je neiskus, neka se svrati ovamo!"
I nerazumnomu govori:
¹⁷"Kradena je voda slatka
i ugodno je potajno jesti kruh."
¹⁸A on ne zna da su Sjene ondje,
da uzvanici njezini počivaju
u Podzemlju.

II. VELIKA SALOMONOVA ZBIRKA IZREKA

Salomonove mudre izreke

- 10** Mudar sin veseli oca,
a lud je sin žalost majci svojoj.
²Ne koristi krivo stečeno blago,
dok pravednost izbavlja od smrti.
³Ne dopušta Jahve da gladuje duša
pravednika,
ali odbija pohlepu opakih.
⁴Lijena ruka osiromašuje čovjeka,
a marljiva ga obogaćuje.
⁵Tko sabira ljeti, razuman je sin,
a tko hrče o žetvi, navlači sramotu.
⁶Blagoslovi su nad glavom pravedniku,

a usta opakih kriju nasilje.

- ⁷Pravednikov je spomen blagoslovljen,
a opakom se ime proklinje.
⁸Tko je mudra srca, prima zapovijedi,
dok brbljava luda propada.
⁹Tko nedužno živi, hodi bez straha,
a tko ide krivim putovima, poznat će se.
¹⁰Tko žmirka okom, zadaje tugu,
a tko ludo zbori, propada.
¹¹Pravednikova su usta izvor života,
a opakomu usta kriju nasilje.
¹²Mržnja izaziva svađu,
a ljubav pokriva sve pogreške.
¹³Na usnama razumnoga nalazi se mudrost,
a batina je za leđa nerazumna čovjeka.
¹⁴Mudri kriju znanje,
a luđakova su usta blizu propasti.
¹⁵Blago je bogatomu tvrdi grad,
a ubogima je propast njihovo siromaštvo.
¹⁶Pravednik prirađuje za život,
a opaki prirađuje za grijeh.
¹⁷Tko se naputka drži, na putu je života,
a zabluduje tko se na ukor ne osvrće.
¹⁸Lažljive usne kriju mržnju,
a tko klevetu širi, bezuman je!
¹⁹Obilje riječi ne biva bez grijeha,
a tko zauzdava svoj jezik, razuman je.
²⁰Pravednikov je jezik odabrano srebro,
a razum opakoga malo vrijedi.
²¹Pravednikove su usne hrana mnogima,
a luđaci umiru s ludosti svoje.
²²Gospodnji blagoslov obogaćuje
i ne prati ga nikakva muka.
²³Bezumniku je radost učiniti sramotno djelo,
a razumnu čovjeku biti mudar.
²⁴Čega se opaki boji, ono će ga stići,
a pravednička se želja ispunjava.
²⁵Kad oluja prohuja, opakoga nestane,
a pravednik ima temelj vječni.
²⁶Kakav je ocat zubima i dim očima,
takav je ljenivac onima koji ga šalju.
²⁷Strah Gospodnji umnaža dane,

Mudre izreke

II. VELIKA SALOMONOVA ZBIRKA IZREKA

- a opakima se prekraćuju godine.
- ²⁸Pravedničko je ufanje puno radosti,
a opakima je nada uprazno.
- ²⁹Gospodnji je put okrilje bezazlenu,
a propast onima koji čine zlo.
- ³⁰Pravednik se neće nikad pokolebati,
a opakih će nestati s lica zemlje.
- ³¹Pravednikova usta rađaju mudročću,
a opak jezik čupa se s korijenom.
- ³²Pravednikove usne znaju što je milo,
dok usta opakih poznaju zloću.
- 11** Lažna je mjera mrska Jahvi,
a puna mjera mila mu je.
- ²S ohološću dolazi sramota,
a u smjernih je mudrost.
- ³Pravednike vodi nevinost njihova,
a bezbožnike upropašćuje njihova
opačina.
- ⁴Ne pomaže bogatstvo u dan Božje srdžbe,
a pravednost izbavlja od smrti.
- ⁵Nedužnomu pravda njegova put utire,
a zao propada od svoje zloće.
- ⁶Poštene izbavlja pravda njihova,
a bezbožnici se hvataju u svoju
lakomost.
- ⁷Kad zao čovjek umre, nada propada
i ufanje u imetak ruši se.
- ⁸Pravednik se od tjeskobe izbavlja,
a opaki dolazi na mjesto njegovo.
- ⁹Bezbožnik ustima ubija svoga bližnjega,
a pravednici se izbavljaju znanjem.
- ¹⁰Sa sreće pravedničke grad se raduje
i klikuje zbog propasti opakoga.
- ¹¹Blagoslovom pravednika grad se diže,
a ustima opakih razara se.
- ¹²Nerazumnik prezire svoga bližnjega,
dok čovjek uman šuti.
- ¹³Tko s klevetom hodi, otkriva tajnu,
a čovjek pouzdana duha čuva se.
- ¹⁴Gdje vodstva nema, narod propada,
jer spasenje je u mnogim savjetnicima.
- ¹⁵Veoma zlo prolazi tko jamči za drugoga,
a bez straha je tko mrzi na jamstvo.
- ¹⁶Ljupka žena stječe slavu,
a krepki muževi bogatstvo.
- ¹⁷Dobrostitiv čovjek sam sebi dobro čini,
a okrutnik muči vlastito tijelo.
- ¹⁸Opak čovjek pribavlja isprazan dobitak,
a tko sije pravdu, ima sigurnu nagradu.
- ¹⁹Tko je čvrst u pravednosti, ide u život,
a tko za zlom trči, na smrt mu je.
- ²⁰Mrski su Jahvi srcem opaki,
a mili su mu životom savršeni.
- ²¹Zaista, zao čovjek neće proći bez kazne,
a rod će se pravednički izbaviti.
- ²²Zlatan je kolut na rilu svinjskom:
žena lijepa, a bez razuma.
- ²³Pravednička je želja samo na sreću,
a nada je opakih prolazna.
- ²⁴Tko dijeli obilato, sve više ima,
a tko škrtari, sve je siromašniji.
- ²⁵Podašna duša nalazi okrepu,
i tko napaja druge, sam će se napojiti.
- ²⁶Tko ne da žita, kune ga narod,
a blagoslov je nad glavom onoga
koji ga prodaje.
- ²⁷Tko traži dobro, nalazi milost,
a tko za zlom ide, ono će ga snaći.
- ²⁸Tko se uzda u bogatstvo, propada,
a pravednici uspijevaju kao zeleno lišće.
- ²⁹Tko vlastitu kuću zapusti, vjetar žanje,
a luđak je sluga mudromu.
- ³⁰Plod je pravednikov drvo života,
i mudrac je tko predobiva žive duše.
- ³¹Ako se pravedniku plaća na zemlji,
još će se više opakomu i grešniku.

Djela apostolska

V. PAVLOVO TREĆE MISIJSKO PUTOVANJE

Pred Feliksom u Cezareji

²³Zatim dozva dva satnika i reče im: "Pripravite dvjesta vojnika, sedamdeset konjanika i dvjesta strijelaca da nakon treće noćne ure pođu u Cezareju. ²⁴Neka se pripravi živina na koju će se posaditi Pavao te živ i zdrav dovesti k upravitelju Feliksu." ²⁵Napisa i pismo ovoga sadržaja: ²⁶"Klaudije Lizija vrlom upravitelju Feliksu - pozdrav! ²⁷Ovoga čovjeka Židovi uhvatiše i tek što ga ne smakoše kadli s vojskom pritrčah i istrgeh im ga kada doznah da je Rimljanin. ²⁸Htjedoh saznati za što ga okrivljuju pa ga dovedoh u njihovo Vijeće. ²⁹Utvrđih da ga okrivljuju za nešto prijeporno u njihovu zakonu i da nema nikakve krivnje kojom bi zaslužio smrt ili okove. ³⁰Kad mi pak dojavīše da su protiv njega skovali zavjeru, poslah ga k tebi, a tužitelje uputih neka se tebi obrate protiv njega."

³¹Vojnici dakle, po primljenoj naredbi uzeše Pavla i odvedoše ga noću u Antipatridu. ³²Sutradan ostave konjanike da s njime pođu dalje, a oni se vratiše u vojarnu. ³³Kad konjanici stigoše u Cezareju, uručiše upravitelju pismo i privedoše mu Pavla. ³⁴Pošto upravitelj pročita pismo, zapita iz koje je pokrajine. Kad sazna da je iz Cilicije: ³⁵"Saslušat ću te, reče, kad pristignu i tužitelji tvoji." Onda zapovjedi čuvati ga u dvoru Herodovu.

Rasprava pred Feliksom

24 Nakon pet dana siđe veliki svećenik Ananija s nekim starješinama i odvjetnikom, nekim Tertulom te izniješe upravitelju tužbu protiv Pavla. ²Pošto dozvaše Pavla, poče ga Tertul optuživati: "Veliki mir što ga po tebi, vrli Felikse, uživamo i boljitak što tvojom providnošću narodu ovomu nastaje, ³u svemu i posvuda primamo sa svom zahvalnošću. ⁴Ali, da ti dulje ne dodijavam, molim te da nas u svojoj blagonaklonosti ukratko poslušáš. ⁵Utvrđismo da je ovaj čovjek kuga, da pokreće bune među svim Židovima po svijetu, da je kolovođa nazaretske sljedbe, ⁶da je čak i Hram pokušao oskrvniti pa ga uhitismo. ⁷# ⁸Od njega, ako ga o svemu tomu ispitaš, možeš saznati za što ga mi optužujemo." ⁹Podržáše ga i Židovi tvrdeći da je tako.

37. tjedan,
194. dan čitanja, utorak, 29. kolovoza
2017.

Izr 12-16
Dj 24,10-27

Mudre izreke

II. VELIKA SALOMONOVA ZBIRKA IZREKA

12 Tko ljubi pouku, ljubi znanje,
a tko mrzi ukor, lud je.

²Dobar dobiva milost od Jahve,
a podmukao osudu.

³Zloćom se čovjek ne utvrđuje,
a korijen se pravedniku ne pomiče.

⁴Kreposna je žena vijenac mužu svojemu,
a sramotna mu je kao gnjilež u kostima.

⁵Pravedničke su misli pravične,
spletke opakih prijevarne.

⁶Riječi opakih pogubne su zamke,
a pravedne izbavljaju usta njihova.

⁷Opaki se ruše i nema ih više,
a kuća pravednika ostaje.

⁸Čovjek se hvali po oštrini svoga razuma,
a prezire se tko je opak srcem.

⁹Bolje je biti malen i imati samo jednog slugu
nego se hvastati a nemati ni kruha.

¹⁰Pravednik pazi i na život svog živinčeta,
dok je opakomu srce okrutno.

¹¹Tko obrađuje svoju zemlju, sit je kruha,
a tko trči za ništavilom, nerazuman je.

¹²Čežnja je opakoga mreža od zala,
a korijen pravednika daje ploda.

¹³Opakomu je zamka grijeh njegovih usana,
a pravednik se izbavlja od tjeskobe.

¹⁴Od ploda svojih usta nasitit će se
svatko obilno,
a ono što je rukama učinio
vratit će mu se.

¹⁵Luđaku se čini pravim njegov put,
a mudar čovjek sluša savjete.

¹⁶Luđak odmah odaje svoj bijes,
a pametan pokriva sramotu.

¹⁷Tko govori istinu, otkriva što je pravo,
a lažljiv svjedok prijevaru.

¹⁸Nesmotren govori kao da mačem probada,
a jezik je mudrih iscjeljenje.

¹⁹Istinita usta traju dovijeka,
a lažljiv jezik samo za čas.

²⁰Prijevara je u srcu onih koji snuju zlo,
a veselje u onih koji dijele
miroljubive savjete.

²¹Pravednika ne stiže nikakva nevolja,
a opaki u zlu grcaju.

²²Mrske su Jahvi usne lažljive,
a mili su mu koji zbore istinu.

²³Promišljen čovjek prikriva svoje znanje,
a srce bezumničko razglašuje svoju ludost.

²⁴Marljiva ruka vlada,
a nemar vodi u podložnost.

²⁵Briga u srcu pritiskuje čovjeka,
a blaga riječ veseli ga.

²⁶Pravednik vodi svojeg prijatelja,
a opake zavodi njihov put.

²⁷Nemaran ne ulovi svoje lovine,
a marljivost je čovjeku blago dragocjeno.

²⁸Na stazi pravice stoji život
i na njezinu putu nema smrti.

13 Mudar sin sluša napatuk očev,
a podsmjevač ne sluša ukora.

²Od ploda usta svojih uživa čovjek sreću,
a srce je nevjernika puno nasilja.

³Tko čuva usta svoja, čuva život svoj,
a tko nesmotreno zbori, o glavu mu je.

⁴Uzaludna je žudnja lijenčine,
a ispunit će se želja marljivih.

⁵Pravednik mrzi na lažljivu riječ,
a opaki goji mržnju i sramotu.

⁶Pravda čuva pobožna,
a opake grijeh obara.

⁷Netko se gradi bogatim, a ništa nema,
netko se gradi siromašnim, a ima
veliko bogatstvo.

⁸Otkup života bogatstvo je čovjeku;
a siromah ne sluša opomene.

⁹Svjetlost pravednička blistavo sja,
a svjetiljka opakih gasi se.

¹⁰Oholost rađa samo svađu,
a mudrost je u onih koji primaju savjet.

¹¹Naglo stečeno bogatstvo iščezava,
a tko sabire pomalo, biva bogat.

¹²Predugo očekivanje ubija srce,
a ispunjena želja drvo je života.

¹³Tko riječ prezire, taj propada,

Mudre izreke

II. VELIKA SALOMONOVA ZBIRKA IZREKA

- a tko poštiva zapovijedi, plaću dobiva.
- ¹⁴Pouka mudračeva izvor je životni,
ona izbavlja od zamke smrti.
- ¹⁵Uvid u dobro pribavlja milost,
a put bezbožnika hrapav je.
- ¹⁶Svatko pametan djeluje promišljeno,
a bezumnik se hvališe svojom ludošću.
- ¹⁷Zao glasnik zapada u zlo,
a vjeran poslanik donosi spasenje.
- ¹⁸Siromaštvo i sramota onomu tko
odbija pouku,
a tko ukor prima, doći će do časti.
- ¹⁹Slatka je duši ispunjena želja,
a bezumnicima je mrsko kloniti se oda zla.
- ²⁰Družuje se s mudrima, i postat ćeš mudar,
a tko se drži bezumnika, postaje opak.
- ²¹Grešnika progoni zlo,
a dobro je nagrada pravednima.
- ²²Valjan čovjek ostavlja baštinu unucima,
a bogatstvo se grešnikovo čuva
pravedniku.
- ²³Izobilje je hrane na krčevini siromaškoj,
a ima i tko propada s nepravde.
- ²⁴Tko šteti šibu, mrzi na sina svoga,
a tko ga ljubi, na vrijeme ga opominje.
- ²⁵Pravednik ima jela do sitosti,
a trbuh opakih poznaje oskudicu.
- 14** Ženska mudrost sagradi kuću,
a ludost je rukama razgrađuje.
- ²Tko živi s poštenjem, boji se Jahve,
a tko ide stranputicom, prezire ga.
- ³U luđakovim je ustima šiba za
oholost njegovu,
a mudre štite vlastite usne.
- ⁴Gdje nema volova, prazne su jaslje,
a obilna je žetva od snage bikove.
- ⁵Istinit svjedok ne laže,
a krivi svjedok širi laž.
- ⁶Podsmjevač traži mudrost i ne nalazi je,
a razumni lako dolaze do znanja.
- ⁷Idi od čovjeka bezumna
jer nećeš upoznati usne što zborne znanje.
- ⁸Mudrost je pametna čovjeka u tom
što pazi na svoj put,
a bezumnička ludost prijevara je.
- ⁹Luđacima je grijeh šala,
a milost je Božja s poštenima.
- ¹⁰Srce poznaje svoj jad,
i veselje njegovo ne može dijeliti
nitko drugi.
- ¹¹Dom opakih propast će,
a šator će pravednika procvasti.
- ¹²Neki se put učini čovjeku prav,
a na koncu vodi k smrti.
- ¹³I u smijehu srce osjeća bol,
a poslije veselja dolazi tuga.
- ¹⁴Otpadnik se siti svojim prestupcima,
a dobar čovjek svojim radom.
- ¹⁵Glupan vjeruje svakoj riječi,
a pametan pazi na korak svoj.
- ¹⁶Mudar se boji i oda zla se uklanja,
a bezuman se raspaljuje i bez straha je.
- ¹⁷Nagao čovjek čini ludosti,
a razborit ih podnosi.
- ¹⁸Glupaci baštine ludost,
a mudre ovjenčava znanje.
- ¹⁹Zli padaju ničice pred dobrima
i opaki pred vratima pravednikovim.
- ²⁰I svom prijatelju mrzak je siromah,
a bogataš ima mnogo ljubitelja.
- ²¹Griješi tko prezire bližnjega svoga,
a blago onomu tko je milostiv ubogima.
- ²²Koji snuju zlo, ne hode li stranputicom,
a zar nisu dobrota i vjernost
s onima koji snuju dobro?
- ²³U svakom trudu ima probitka,
a pusto brbljanje samo je na siromaštvo.
- ²⁴Mudrima je vijenac bogatstvo njihovo,
a bezumnima kruna - njihova ludost.
- ²⁵Istinit svjedok izbavlja duše,
a tko laži širi, taj je varalica.
- ²⁶U strahu je Gospodnjem veliko pouzdanje
i njegovim je sinovima utočište.
- ²⁷Strah Gospodnji izvor je života:
on izbavlja od zamke smrti.

Mudre izreke

II. VELIKA SALOMONOVA ZBIRKA IZREKA

- ²⁸Mnoštvo je naroda ponos kralju,
a bez puka knez propada.
- ²⁹Tko se teško srđi, velike je razboritosti,
a nabusit duhom pokazuje ludost.
- ³⁰Mirno je srce život tijelu,
a ljubomor je gnjilež u kostima.
- ³¹Tko tlači siromaha huli na stvoritelja,
a časti ga tko je milostiv ubogomu.
- ³²Opaki propada zbog vlastite pakosti,
a pravednik i u samoj smrti
nalazi utočište.
- ³³U razumnoj srcu mudrost počiva,
a što je u bezumnome, to se i pokaže.
- ³⁴Pravednost uzvisuje narod,
a grijeh je sramota pucima.
- ³⁵Kralju je mio razborit sluga,
a na sramotna se srđi.
- 15** Blag odgovor ublažava jarost,
a riječ osorna uvećava srdžbu.
- ²Jezik mudrih ljudi proslavlja znanje,
a usta bezumnih prosipaju ludost.
- ³Oči su Jahvine na svakome mjestu
i budno motre i zle i dobre.
- ⁴Blaga je besjeda drvo života,
a pakosna je rana duhu.
- ⁵Luđak prezire pouku oca svog,
a tko ukor prima, pametno čini.
- ⁶U pravednikovoj je kući mnogo blaga,
a opaki zarađuje propast svoju.
- ⁷Usne mudrih siju znanje,
a srce je bezumnika nepostojano.
- ⁸Žrtva opakog mrska je Jahvi,
a mila mu je molitva pravednika.
- ⁹Put opakih Jahvi je mrzak,
a mio mu je onaj koji ide za pravicom.
- ¹⁰Oštra kazna čeka onog tko ostavlja pravi put,
a umrijet će tko mrzi ukor.
- ¹¹I Šeol i Abaddon stoje pred Jahvom,
a nekmoli srca sinova ljudskih.
- ¹²Podsmjevač ne ljubi onog tko ga kori:
on se ne druži s mudrima.
- ¹³Veselo srce razvedrava lice,
a bol u srcu tjeskoba je duhu.
- ¹⁴Razumno srce traži znanje,
a bezumnička se usta bave ludošću.
- ¹⁵Svi su dani bijednikovi zli,
a komu je srce sretno, na gozbi
je bez prestanka.
- ¹⁶Bolje je malo sa strahom Gospodnjim
nego veliko blago i s njime nemir.
- ¹⁷Bolji je obrok povrća gdje je ljubav
nego od utovljena vola gdje je mržnja.
- ¹⁸Gnjevljiv čovjek zameće svađu,
a ustrpljiv utišava raspru.
- ¹⁹Put je ljenivčev kao glogov trnjak,
a utrta je staza pravednika.
- ²⁰Mudar sin veseli oca,
a bezumnik prezire majku svoju.
- ²¹Ludost je veselje nerazumnomu,
a razuman čovjek pravo hodi.
- ²²Ne uspijevaju nakane kad nema vijećanja,
a ostvaruju se gdje je mnogo savjetnika.
- ²³Čovjek se veseli odgovoru usta svojih,
i riječ u pravo vrijeme - kako je ljupka!
- ²⁴Razumnoj čovjeku put života ide gore,
da izmakne carstvu smrti koje je dolje.
- ²⁵Jahve ruši kuću oholima,
a postavlja među udovici.
- ²⁶Mrske su Jahvi zle misli,
a dobrotive riječi mile su mu.
- ²⁷Tko se grabežu oda, razara svoj dom,
a tko mrzi mito, živjet će.
- ²⁸Pravednikovo srce smišlja odgovor,
a opakomu usta govore zlobom.
- ²⁹Daleko je Jahve od opakih,
a uslišava molitvu pravednih.
- ³⁰Bistar pogled razveseli srce
i radosna vijest oživi kosti.
- ³¹Uho koje posluša spasonosan ukor
prebiva među mudracima.
- ³²Tko odbaci pouku, prezire vlastitu dušu,
a tko posluša ukor, stječe razboritost.
- ³³Strah je Gospodnji škola mudrosti,
jer pred slavom ide poniznost.

Mudre izreke

II. VELIKA SALOMONOVA ZBIRKA IZREKA

16 Čovjek snuje u srcu,
a od Jahve je što će jezik odgovoriti.

²Čovjeku se svi njegovi putovi čine čisti,
a Jahve ispituje duhove.

³Prepusti Jahvi svoja djela,
i tvoje će se namisli ostvariti.

⁴Jahve je sve stvorio u svoju svrhu,
pa i opakoga za dan zli.

⁵Mrzak je Jahvi svatko ohola duha:
takav zaista ne ostaje bez kazne.

⁶Ljubavlju se i vjernošću pomiruje krivnja,
i strahom se Gospodnjim uklanja zlo.

⁷Kad su Jahvi mili putovi čovječji,
i neprijatelje njegove miri s njim.

⁸Bolje je malo s pravednošću
nego veliki dohoci s nepravdom.

⁹Srce čovječje smišlja svoj put,
ali Jahve upravlja korake njegove.

¹⁰Proročanstvo je na usnama kraljevim:
u osudi se njegova usta neće ogriješiti.

¹¹Mjere i tezulje pripadaju Jahvi;
njegovo su djelo i svi utezi.

¹²Mrsko je kraljevima počinuti opačinu,
jer se pravdom utvrđuje prijestolje.

¹³Mile su kraljevima usne pravedne
i oni ljube onog koji govori pravo.

¹⁴Jarost je kraljeva vjesnik smrti
ali je mudar čovjek ublaži.

¹⁵U kraljevu je vedru licu život,
i njegova je milost kao oblak
s kišom proljetnom.

¹⁶Probitačnije je steći mudrost nego zlato,
i stjecati razbor dragocjenije je nego
srebro.

¹⁷Životni je put pravednih: kloniti se zla,
i tko pazi na svoj put, čuva život svoj.

¹⁸Pred slomom ide oholost
i pred padom uznositost.

¹⁹Bolje je biti krotak s poniznima
nego dijeliti plijen s oholima.

²⁰Tko pazi na riječ, nalazi sreću,
i tko se uzda u Jahvu, blago njemu.

²¹Mudar srcem naziva se razumnim
i prijazne usne uvećavaju znanje.

²²Izvor je životni razum onima koji ga imaju,
a ludima je kazna njihova ludost.

²³Mudračev duh urazumljuje usta njegova,
na usnama mu znanje umnožava.

²⁴Saće meda riječi su ljupke,
slatke duši i lijek kostima.

²⁵Neki se put čini čovjeku prav,
a na kraju vodi k smrti.

²⁶Radnikova glad radi za nj;
jer ga tjeraju usta njegova.

²⁷Bezočnik pripravlja samo zlo
i na usnama mu je oganj plameni.

²⁸Himben čovjek zameće svađu
i klevetnik razdor među prijatelje.

²⁹Nasilnik zavodi bližnjega svoga
i navodi ga na rđav put.

³⁰Tko očima namiguje, himbu smišlja,
a tko usne stiše, već je smislio pakost.

³¹Sijede su kose prekrasna kruna,
nalaze se na putu pravednosti.

³²Tko se teško srdi, bolji je od junaka,
i tko nad sobom vlada, bolji je od
osvojitelja grada.

³³U krilo plašta baca se kocka,
ali je od Jahve svaka odluka.

Djela apostolska

VI. PAVAO - SUŽANJ KRISTOV

EVANĐELJE U RIMU

Pavlova obrana

¹⁰Nato Pavao odvrati pošto mu upravitelj kimnu da govori:

"Kako znam da si već mnogo godina sudac narodu ovom, mirne se duše branim. ¹¹Ta možeš se osvjedočiti da nema više od dvanaest dana otkad uzađoh u Jeruzalem da se poklonim. ¹²A nisu me našli ni u Hramu da s kim raspravljam ili bunu podižem, ni u sinagogama, ni po gradu. ¹³I ne mogu ti dokazati ono za što me sada optužuju."

¹⁴"Jamčim ti, naprotiv, ovo: Putom koji nazivaju sljedbom služim otačkom Bogu vjerujući u sve što je u Zakonu i u Prorocima napisano, ¹⁵uzdajući se u Boga da će uskrsnuti pravednici i nepravednici, što oni i sami očekuju. ¹⁶Zato se i ja trudim uvijek imati savjest besprijekornu pred Bogom i pred ljudima."

¹⁷"Nakon više godina dođoh da donesem milostinju za svoj narod i prinose; ¹⁸dok sam ih prinosio, nađoše me posvećena u Hramu, a ne sa svjetinom ni u metežu. ¹⁹Ali neki Židovi iz Azije - da, trebalo bi da se oni pojave pred tobom i optuže me ako što imaju protiv mene. ²⁰Ili neka ovi sami kažu: koji su zločin na meni našli kad sam stajao pred Vijećem, ²¹osim možda one jedne riječi koju doviknuh među njima stojeći: Zbog uskrsnuća mrtvih sudi mi se danas pred vama!"

Pavlovo cezarejsko sužanjstvo

²²Nato Feliks, koji je točno znao sve o ovom Putu, odgodi njihovu parnicu rekavši: "Kada dođe tisućnik Lizija, riješit ću vaš spor." ²³Satniku pak naredi da se Pavao čuva, ali da uživa olakšice i da se nikomu od njegovih ne brani posluživati ga.

²⁴Nakon nekoliko dana stigne i Feliks sa svojom ženom Druzilom koja bijaše Židovka; posla po Pavla i poslušala ga o vjeri u Isusa Krista. ²⁵Kad Pavao stade raspravljati o pravednosti, uzdržljivosti i budućem Sudu, Feliks uplašen reče: "Zasad idi, a kad nađem vremena, pozvat ću te." ²⁶Ujedno se nadao da će mu Pavao dati novaca. Zato ga je češće pozivao i s njim razgovarao.

²⁷Nakon dvije godine dobi Feliks za nasljednika Porcija Festa. Hoteći ugoditi Židovima, ostavi Feliks Pavla u okovima.

37. tjedan,
195. dan čitanja, srijeda, 30. kolovoza
2017.

Izr 17,1-22,16
Dj 25

Mudre izreke

II. VELIKA SALOMONOVA ZBIRKA IZREKA

17 Bolji je zalogaj suha kruha s mirom nego sa svađom kuća puna žrtvene pečenke.

²Razuman sluga vlada nad sinom sramotnim i s braćom će dijeliti baštinu.

³Taljika je za srebro i peć za zlato, a srca iskušava Jahve sam.

⁴Zločinac rado sluša usne prijevarne, i lažac spremno prisluškuje pogubnu jeziku.

⁵Tko se ruga siromahu, podruguje se Stvoritelju njegovu, i tko se veseli nesreći, ne ostaje bez kazne.

⁶Unuci su vijenac starcima, a sinovima ures oci njihovi.

⁷Ne dolikuje budali uzvišena besjeda, a još manje odličniku usne lažljive.

⁸Dar je čarobni kamen u očima onoga koji ga daje: kamo se god okrene, uspjeva.

⁹Tko prikriva prijestup, traži ljubav, a tko glasinu širi, razgoni prijatelje.

¹⁰Razumna se ukor jače doima nego bezumna stotina udaraca.

¹¹Opak čovjek ide samo za zlom, ali se okrutan glasnik šalje na nj.

¹²Bolje je nabasati na medvjedicu kojoj ugrabiše mlade nego na bezumnika u njegovoj ludosti.

¹³Tko dobro zlom uzvraća neće ukloniti nesreću od doma svojeg.

¹⁴Zametnuti svađu isto je kao pustiti poplavu: stoga prije nego svađa izbije, udalji se!

¹⁵Tko opravdava krivoga i tko osuđuje pravoga, obojica su mrski Jahvi.

¹⁶Čemu novac u ruci bezumnomu? Da njime mudrost kupi, kad nema razbora!

¹⁷Prijatelj ljubi u svako vrijeme, a u nevolji i bratom postaje.

¹⁸Nerazuman čovjek daje ruku i jamči pred svojim bližnjim.

¹⁹Griješ ljubi tko ljubi svađu, i tko visoko diže svoja vrata, traži propast.

²⁰Opak srcem ne nalazi sreće, i komu je jezik zao, zapada u nesreću.

²¹Tko rodi bezumna, na tugu mu je; a nije veseo ni otac budale.

²²Veselo je srce izvrstan lijek, a neveseo duh suši kosti.

²³Opaki prima dar iz njedara da bi iskrivio putove pravici.

²⁴Razuman ima mudrost pred sobom, a bezumniku su oči na kraj zemlje.

²⁵Briga je ocu bezuman sin i žalost roditeljki svojoj.

²⁶Ne valja kažnjavati pravednika, a nije pravo ni tući odličnike.

²⁷Tko usteže svoje riječi, razumije mudrost, i razuman je čovjek mirna duha.

²⁸I luđak se smatra mudrim kada šuti i razumnim kad susteže svoje usne.

18 Vlastitoj požudi popušta onaj tko zastranjuje, i svađa se usprkos svakom razboru.

²Bezumnomu nije mio razum; stalo mu je dati srcu oduška.

³Kad dolazi opačina, dolazi i prezir i bruka sa sramotom.

⁴Duboke su vode riječi iz usta nečijih, izvor mudrosti bujica što se razlijeva.

⁵Ne valja se obazirati na opaku osobu, da se pravedniku nanese nepravda na sudu.

⁶Bezumnikove se usne upuštaju u svađu i njegova usta izazivlju udarce.

⁷Bezumnomu su propast vlastita usta i usne su mu zamka životu.

⁸Klevetnikove su riječi kao poslastice: spuštaju se u dno utrobe.

⁹Tko je nemaran u svom poslu, brat je onomu koji rasipa.

¹⁰Tvrda je kula ime Jahvino: njemu se pravednik utječe i nalazi utočišta.

Mudre izreke

II. VELIKA SALOMONOVA ZBIRKA IZREKA

¹¹Bogatstvo je bogatašu njegova tvrđava
i kao visok zid u mašti njegovoj.

¹²Pred slomom se oholi srce čovječje,
a pred slavom ide poniznost.

¹³Tko odgovara prije nego što sasluša,
na ludost mu je i sramotu.

¹⁴Kad je čovjek bolestan, njegov ga
duh podiže,
a ubijen duh tko će podići?

¹⁵Razumno srce stječe znanje
i uho mudrih traži znanje.

¹⁶Dar čovjeku otvara put
i vodi ga pred velikaše.

¹⁷Prvi je pravedan u svojoj parnici,
a kad dođe njegov protivnik,
opovrgne ga.

¹⁸Ždrijeb poravna svađe,
pa i među moćnicima odlučuje.

¹⁹Uvrijeđen brat jači je od tvrda grada
i svađe su kao prijevornice na tvrđavi.

²⁰Svatko siti trbuh plodom usta svojih,
nasićuje se rodom usana svojih.

²¹Smrt i život u vlasti su jeziku,
a tko ga miluje, jede od ploda njegova.

²²Tko je našao ženu, našao je sreću
i stekao milost od Jahve.

²³Ponizno moleći govori siromah,
a grubo odgovara bogataš.

²⁴Ima prijatelja koji vode u propast,
a ima i prijatelja privrženijih od brata.

19 Bolji je siromah koji živi u nedužnosti
nego čovjek opakih usana i k tomu
bezuman.

²Revnost bez razboritosti nije dobra,
i tko brzo hoda, spotiće se.

³Ludost čovjeku kvari život,
a srce mu se ljuti na Jahvu!

⁴Bogatstvo pribavlja mnoge prijatelje,
a siromaha i njegov prijatelj ostavlja.

⁵Lažljiv svjekok ne ostaje bez kazne,
i tko širi laži, neće uteći.

⁶Mnogi laskaju licu odličnikovu
i svatko je prijatelj čovjeku darežljivu.

⁷Na siromaha mrze sva braća njegova,
još više se udaljuju od njega
prijatelji njegovi:
on hlepi za dobrim riječima,
ali ih ne nalazi!

⁸Tko stječe razboritost, ljubi sebe,
a tko čuva razum, nalazi sreću.

⁹Lažljiv svjedok ne ostaje bez kazne,
i tko širi laži, propada.

¹⁰Ne dolikuje bezumnomu živjeti raskošno,
a još manje služi vlast nad knezovima.

¹¹Um čovjeka usteže od srdžbe,
a čast mu je oprostiti krivicu.

¹²Kraljev je gnjev kao rika lavlja,
a njegova milost kao rosa bilju.

¹³Nesreća je ocu svojem bezuman sin,
i neprestano prokišnjavanje svađe
su ženine.

¹⁴Kuća se i bogatstvo baštine od otaca,
a od Jahve je žena razumna.

¹⁵Lijenost navlači čovjeku dubok san
i nemarna duša gladuje.

¹⁶Tko se drži zapovijedi, čuva život svoj,
a tko ne pazi putove svoje, umire.

¹⁷Jahvi pozaima tko je siromahu milostiv,
i on će mu platiti dobročinstvo.

¹⁸Kažnjavaj sina svoga dok ima nade,
ali ne idi za tim da ga ubiješ.

¹⁹Tko je jarostan, plaća globu,
i kad ga štediš, samo uvećavaš
njegov gnjev.

²⁰Slušaj savjet i primaj pouku,
kako bi naposljetku postao mudar.

²¹Mnogo je namisli u srcu čovječjem,
ali što Jahve naumi, to i bude.

²²Dražest je čovjekova u dobroti njegovoj,
i bolji je siromah od lažljivca.

²³Strah Gospodnji daje život,
i tko se njime ispuni, zlo ga ne pohodi.

²⁴Lijenčina umače ruku u zdjelu,
ali je ustima svojim ne prinosi.

²⁵Udari podsmjehivača, i lud se opameti;
ukori razumnog, i shvatit će znanje.

Mudre izreke

II. VELIKA SALOMONOVA ZBIRKA IZREKA

- ²⁶Sin je sramotan i pokvaren
tko zlostavlja oca i odgoni majku.
- ²⁷Prestani, sine moj, slušati naputke
koji odvođe od riječi spoznajе!
- ²⁸Nevaljao se svjedok podruguje pravdi
i usta opakih gutaju nepravdu.
- ²⁹Pripravljene su kazne podsmjеvačima
i udarci za leđa bezumnika.
- 20** Vино je podsmjеvač, žestoko
piće bukač,
i tko se njima odaje neće steći mudrosti.
- ²Kraljev je gnjev kao rika lavlja:
tko ga izaziva, griješi protiv sebe samog.
- ³Čast je čovjeku ustegnuti se od raspre,
a tko je bezuman počinje svađu.
- ⁴Lijenčina u jesen ne ore:
u doba žetve on traži, i ništa nema.
- ⁵Savjet je u srcu čovječjem voda duboka
i razuman će je čovjek iscrpsti.
- ⁶Mnogi se naziva dobrim čovjekom,
ali tko će naći vjerna čovjeka?
- ⁷Pravednik hodi u bezazlenosti svojoj:
blago sinovima njegovim poslije njega!
- ⁸Kralj koji sjedi na stolici sudačkoj
istražuje svako zlo svojim očima.
- ⁹Tko može reći: "Očistih srce svoje,
oprah se od grijehа svoga?"
- ¹⁰Dvojaki utezi i dvojaka mjera
mrski su Jahvi podjednako.
- ¹¹I dijete se poznaje po onome što čini,
je li čisto i pravedno djelo njegovo.
- ¹²I uho koje čuje i oko koje vidi,
oboje je Jahve načinio.
- ¹³Ne ljubi sna, da ne osiromašiš;
otvori oči svoje i nasitit ćeš se kruha.
- ¹⁴"Loše, loše", govori kupac,
a kad ode, hvali se dobrom kupovinom.
- ¹⁵Ima zlata i mnogih bisera,
ali su mudre usne najdragocjeniji nakit.
- ¹⁶Uzmi haljinu onomu tko je jamčio za drugoga;
opljeni njega umjesto tuđinca.
- ¹⁷Sladak je čovjeku kruh prijevare,
ali mu se usta poslije napune pijeskom.
- ¹⁸Naumi se provode savjetom:
zato dobro razmisli pa vodi boj!
- ¹⁹Tko okolo kleveće, otkriva tajne:
zato se ne miješaj s onim komu su
usne uvijek otvorene.
- ²⁰Tko kune oca svoga i majku svoju
svjetiljka mu se gasi usred tmine.
- ²¹Od početka brzo stečeno imanje
na koncu nije blagoslovljeno.
- ²²Nemoj govoriti: "Osvetit ću se za zlo";
čekaj Jahvu, i on će te spasiti.
- ²³Mrski su Jahvi dvojaki utezi,
i kriva mjera ne valja.
- ²⁴Od Jahve su koraci čovječji,
i kako da čovjek razumije svoj put?
- ²⁵Zamka je čovjeku nesmotreno reći:
"Ovo je sveto",
a poslije promišljati što jezavjetovao.
- ²⁶Mudar kralj umije izlučiti opake
i stavlja ih pod kotače.
- ²⁷Svjetiljka je Gospodnja duh čovječji:
ona istražuje sve do dna utrobe.
- ²⁸Dobrota i vjernost čuvaju kralja,
jer dobrotom utvrđuje prijestol svoj.
- ²⁹Ljepota je mladićima njihova snaga,
a starcima je ures sijeda kosa.
- ³⁰Krvave masnice očiste zlo
i udarci pročiste odaje utrobe.
- 21** Kraljevo je srce u ruci Jahve
kao voda tekućica;
vodi ga kuda god hoće.
- ²Svaki je put čovjeku pravedan u vlastitim očima,
a Jahve ispituje srca.
- ³Da se vrši pravda i čini pravo,
draže je Jahvi nego žrtva.
- ⁴Ponosite oči i oholo srce
i svjetiljka opakih - to je grijeh.
- ⁵Namisli marljivoga samo su na korist,
a nagloga samo na siromaštvo.
- ⁶Blago stečeno jezikom lažljivim
nestalna je ispraznost onih koji traže smrt.
- ⁷Opake će odnijeti nasilje njihovo
jer ne žele činiti pravice.

Mudre izreke

II. VELIKA SALOMONOVA ZBIRKA IZREKA

- ⁸Zapleten je put zločinca,
a pravo je djelo čista čovjeka.
- ⁹Bolje je živjeti pod rubom krova
nego u zajedničkoj kući sa ženom
svadljivom.
- ¹⁰Duša opakoga želi zlo:
u njega nema samilosti ni za blišnjega.
- ¹¹Kad se podsmjevač kazni, neiskusani
postaje mudar,
a mudri iz pouke crpe znanje.
- ¹²Na kuću opakoga pazi Svepravedni
i opake strovaljuje u nesreću.
- ¹³Tko zatvori uho svoje pred vikom siromaha,
i sam će vikati, ali ga neće nitko uslišati.
- ¹⁴Potajan dar utišava srdžbu,
a poklon ispod ruke i žestoku jarost.
- ¹⁵Sud pravičan radost je pravedniku
a užas zločincima.
- ¹⁶Čovjek koji skreće s puta razbora
počivat će u zboru mrtvačkom.
- ¹⁷Tko ljubi veselje, postaje siromah,
i tko ljubi vino i mirisno ulje,
ne obogati se.
- ¹⁸Opak čovjek otkup je za pravednika,
i bezbožnik stupa na mjesto pravednog.
- ¹⁹Bolje je živjeti u pustinji
nego sa ženom svadljivom
i gnjevljivom.
- ²⁰Krasno je blago i ulje u stanu mudroga,
a bezuman ih čovjek rasipa.
- ²¹Tko teži za pravdom i dobrohotnošću,
nalazi život i čast.
- ²²Mudrac nadvladava i grad pun ratnika
i krši silu u koju su se uzdali.
- ²³Tko čuva usta i jezik svoj,
čuva sebe od nevolje.
- ²⁴Drzovitom i oholici ime je "podsmjevač";
on sve radi s prekomjernom drskošću.
- ²⁵Lijenčinu ubija želja njegova
jer mu ruke bježe od posla.
- ²⁶Opak po cio dan živo želi,
a pravednik daje i ne škrtari.
- ²⁷Mrska je žrtva opakih,
osobito kad se požudno prinosi.
- ²⁸Lažljiv svjedok propada,
a čovjek koji sluša, opet će govoriti.
- ²⁹Opaki pokazuju drsko lice,
a poštenjak učvršćuje put svoj.
- ³⁰Nema mudrosti i nema razuma
i nema savjeta protiv Jahve.
- ³¹Konj se oprema za dan boja,
ali Jahve daje pobjedu.
- 22** Dobro je ime bolje od velika bogatstva,
i bolja je naklonost od srebra i zlata.
- ²Bogataš se i siromah sreću:
obojicu ih Jahve stvori.
- ³Pametani čovjek vidi zlo i skriva se,
a glupaci idu bezbrižno i trpe kaznu.
- ⁴Nagrada je poniznosti strah Gospodnji,
bogatstvo, čast i život.
- ⁵Trnje i zamke su na putu varalici:
tko čuva život svoj, daleko je od oboga.
- ⁶Upućuj dijete prema njegovu putu,
pa kad i ostari, neće odstupiti od njega.
- ⁷Bogataš vlada nad siromasima,
a dužnik je sluga vjeroniku.
- ⁸Tko sije nepravdu, žanje nesreću,
i šiba njegova gnjeva udarit će njega samog.
- ⁹Milostivo se oko blagoslivlje,
jer daje od svog kruha siromahu.
- ¹⁰Otjeraj podsmjevača i prestat će svađe
i nestat će nesloga i pogrda.
- ¹¹Jahve ljubi čisto srce,
i tko je ljubeznih usana, kralj mu je prijatelj.
- ¹²Pogled Jahvin čuva znanje,
Jahve pomućuje riječi bezbožnika.
- ¹³Lijenčina veli: "Lav je vani,
nasred trga poginuo bih."
- ¹⁴Duboka jama usta su preljubnice,
i na koga se Jahve srdi, pada onamo.
- ¹⁵Ludost prijanja uza srce djetinje:
šiba pouke otklanja je od njega.
- ¹⁶Tko tlači siromaha, taj mu koristi;
tko daje bogatašu, samo mu šteti.

Djela apostolska

VI. PAVAO - SUŽANJ KRISTOV EVANĐELJE U RIMU

Pavao se priziva na cara

25 Fest dakle tri dana nakon dolaska u provinciju uziđe iz Cezareje u Jeruzalem. ²Veliki mu svećenici i prvaci židovski izniješe tužbu protiv Pavla te ga zaklinjahu ³ištući milost protiv Pavla: da ga pošalje u Jeruzalem. Jer spremali su zasjedu da ga putom smaknu. ⁴Ali Fest odvrati kako Pavao treba da ostane zatvoren u Cezareji, a i on da će uskoro onamo. ⁵Ovlašteni dakle među vama, reče, neka sa mnom siđu pa ako na tom čovjeku ima krivnje, neka ga tuže."

⁶Pošto se u njih zadrži najviše osam ili deset dana, siđe u Cezareju. Sutradan sjede na sudačku stolicu i zapovjedi da se dovede Pavao. ⁷Kad se on pojavi, okružiše ga Židovi koji su sišli iz Jeruzalema i izniješe protiv njega mnoge i teške optužbe kojih ne mogahu dokazati. ⁸Pavao se branio: "Ničim se nisam ogriješio ni o židovski Zakon, ni o Hram, ni o cara." ⁹Nato Fest hoteći ugoditi Židovima, odvrati Pavlu: "Hoćeš li u Jeruzalem da ti se ondje za to sudi preda mnom?" ¹⁰A Pavao će: "Stojim pred sudom carevim, gdje treba da mi se sudi. Židovima ništa ne skrivih, kao što i ti veoma dobro znaš. ¹¹Ako sam pak doista što skrivio i učinio štogod što zavređuje smrt, ne izmičem smrti; ako li pak ne stoji ono za što me ovi tuže, nitko me ne može njima izručiti. Na cara se prizivljem!" ¹²Tada se Fest posavjetova s vijećem pa odgovori: "Na cara si se prizvao, pred cara ćeš ići!"

Pavao pred kraljem Agripom

¹³Nekoliko dana poslije dođu kralj Agripa i Berenika u Cezareju da pozdrave Festa. ¹⁴Kako se ondje zadržase nekoliko dana, izloži Fest kralju to o Pavlu: "Ima neki čovjek, reče, što ga je Feliks ostavio uznikom. ¹⁵Kad bijah u Jeruzalemu, izniješe veliki svećenici i starješine protiv njega tužbu i zatražiše osudu. ¹⁶Odgovorih im da u Rimljana nije običaj izručivati kojega čovjeka prije negoli se, optužen, suoči s tužiteljima i dobije prigodu da se brani od optužbe. ¹⁷Pošto zajedno dođosmo ovamo, bez ikakva odgađanja sjedoh ja sutradan na sudačku stolicu i zapovjedih dovesti toga čovjeka. ¹⁸Tužitelji ga okružiše, ali ne izniješe tužbe ni za jedno od zlodjela koja sam ja naslućivao, ¹⁹nego su protiv njega imali nešto prijeporno o svojoj vjeri i o nekom Isusu koji je umro, a Pavao tvrdi da je živ. ²⁰Ne snalazeći se u takvoj raspravi, upitah bi li htio u Jeruzalem da mu se ondje za to sudi. ²¹Budući da se Pavao prizivom podložio presudi njegovu Veličanstva, zapovjedih da ga čuvaju dok ga ne pošaljem caru." ²²Na to će Agripa Festu: "Htio bih i ja čuti toga čovjeka." "Sutra ćeš ga, reče, čuti."

²³Sutradan dakle dođu Agripa i Berenika s velikim sjajem te uđu u dvoranu zajedno s tisućnicima i najuglednijim gradskim muževima. Kad na zapovijed Festovu dovedu Pavla, ²⁴reče Fest: "Agripa, kralju, i vi svi ovdje s nama nazočni, gledajte ovoga čovjeka! Zbog njega me sav narod židovski salijetao i u Jeruzalemu i ovdje vičući da on ne smije više živjeti. ²⁵Ali ja nađoh da nije učinio ništa čime bi zaslužio smrt pa kad se on sam prizvao na njegovo Veličanstvo, odlučih poslati mu ga. ²⁶Ja nemam ništa pouzdano o njemu napisati Gospodaru. Zato ga izvedoh pred vas, ponajpače preda te, kralju Agripa, da bih nakon ove istrage imao što napisati. ²⁷Čini mi se doista besmislenim poslati uznika, a ne naznačiti optužbu protiv njega."

37. tjedan,
196. dan čitanja, četvrtak, 31. kolovoza
2017.

Izr 22,17-26,23
Dj 26,1-23

Mudre izreke

III. ZBIRKA IZREKA MUDRACA

III. ZBIRKA IZREKA MUDRACA

¹⁷Riječi mudraca:

Prigni uho svoje i čuj riječi moje
i upravi svoje srce mojem znanju,

¹⁸jer milina je ako ih čuvaš u nutrini svojoj,
i kad ti budu sve spremne na
usnama tvojim.

¹⁹Da bi uzdanje tvoje bilo u Jahvi,
upućujem danas i tebe.

²⁰Napisah ti trideset
što savjeta što pouka

²¹da te poučim riječima istine,
da uzmogneš pouzdanim riječima
odgovoriti onomu tko te zapita.

²²Nemoj pljačkati siromaha zato što je siromah
i ne gazi ubogoga na sudu.

²³Jer će Jahve parbiti parbu njihovu
i otet će život onima koji ga njima otimlju.

²⁴Ne druži se sa srditim
i ne idi s čovjekom jedljivim

²⁵da se ne bi privikao na staze njegove
i namjestio zamku duši svojoj.

²⁶Ne budi među onima koji daju ruku,
koji jamče za dugove:

²⁷ako nemaš čime nadoknaditi,
zašto da ti oduzmu i postelju ispod tebe?

²⁸Ne pomiči prastare međe
koju su postavili oci tvoji.

²⁹Jesi li vidio čovjeka vična poslu svom:
takav ima pristup kraljevima
i ne služi prostacima.

23 Kad sjedneš blagovati s moćnikom.
dobro pazi što je pred tobom;

²stavljaš nož sebi pod grlo
ako si proždrljivac;

³ne poželi slastica njegovih
jer su jelo prijearno.

⁴Ne trudi se stjecati bogatstvo;
okani se takve misli;

⁵usmjeriš li oči prema njemu, njega već nema
jer načini sebi krila kao orao i odleti u nebo.

⁶Ne jedi jela zavidnikova,
ne čezni za slasticama njegovim,

⁷jer on je onakav kako u sebi misli:
"Jedi i pij", veli ti, ali mu srce nije s tobom.

⁸Zalogaj koji si pojeo izbljuvat ćeš,
uzalud ćeš prosut' svoje ljupke riječi.

⁹Pred bezumnikom nemoj govoriti
jer prezire tvoje umne riječi.

¹⁰Ne pomiči prastare međe
i ne prodiri u polje siročadi,

¹¹jer je moćan njihov osvetnik:
branit će njihovo pravo protiv tebe.

¹²Obrati pouci srce svoje
i uho svoje riječima mudrim.

¹³Ne uskraćuj djetetu opomene,
jer, udariš li ga šibom, neće umrijeti:

¹⁴biješ ga šibom,
ali mu dušu iz Podzemlja izbavljaš.

¹⁵Sine moj, kad ti je mudro srce,
i ja se od srca veselim;

¹⁶i kliče sva nutrina moja
kad ti usne govore što je pravo.

¹⁷Neka ti srce ne zavidi grešnicima,
nego neka ti uvijek bude u strahu
Gospodnjem,

¹⁸jer imat ćeš budućnost
i tvoja nada neće propasti.

¹⁹Slušaj, sine moj, i mudar budi
i ravnim putem vodi srce svoje.

²⁰Ne druži se s vinopijama
ni sa žderačima mesa,

²¹jer pijanica i izjelica osiromaše
i pospanac se oblači u krpe.

²²Slušaj svoga oca, svoga roditelja,
i ne prezri majku kad ostari.

²³Pribavi istinu i ne prodaji je,
steci mudrost, pouku i razbor.

²⁴Radovat će se otac pravednikov,
i roditelj će se mudroga veseliti.

²⁵Neka se veseli otac tvoj i majka tvoja,
i neka se raduje roditeljka tvoja.

²⁶Daj mi, sine moj, srce svoje,
i neka oči tvoje raduju putovi moji.

²⁷Jer bludnica je jama duboka
i tuđinka tijesan zdenac.

²⁸Ona i vreba u zasjedi kao lupež
i uvećava broj bezbožnika među ljudima.

Mudre izreke

III. ZBIRKA IZREKA MUDRACA

IV. NASTAVAK IZREKA MUDRACA

- ²⁹Komu: ah? komu: jao?
komu: svađe? komu: uzdasi?
komu: rane nizašto?
komu: zamućene oči?
- ³⁰Onima što kasno sjede kod vina,
koji su došli kušati vino začinjeno.
- ³¹Ne gledaj na vino kad rujno iskri,
kad se u čaši svjetlucavo prelijeva:
pije se tako glatko,
- ³²a na kraju ujeda kao zmija
i žaca kao guja ljutica.
- ³³Oči će ti gledati tlapnje
i srce govoriti ludosti.
- ³⁴I bit će ti kao da ležiš na pučini morskoj
ili kao da ležiš navrh jarbola.
- ³⁵"Izbiše me, ali me ne zabolje;
istukoše me, ali ne osjetih;
kad se otrijeznim, još ću tražiti."
- 24** Ne zavidi opakim ljudima
niti želi da budeš s njima.
- ²Jer im srce smišlja nasilje
i usne govore o nedjelu.
- ³Mudročću se zida kuća
i razborom utvrđuje,
- ⁴i po znanju se pune klijeti
svakim blagom dragocjenim i ljupkim.
- ⁵Bolji je mudar od jakoga
i čovjek razuman od silne ljudine.
- ⁶Jer s promišljanjem se ide u boj
i pobjeda je u mnoštvu savjetnika.
- ⁷Previsoka je bezumnomu mudrost:
zato na sudu ne otvara usta svojih!
- ⁸Tko smišlja zlo
zove se učitelj podmukli.
- ⁹Ludost samo grijeh snuje,
i podrugljivac je mrzak ljudima.
- ¹⁰Kloneš li u dan bijede,
bijedna je tvoja snaga.
- ¹¹Izbavi one koje vode u smrt;
i spasavaj one koji posrćući idu na stratište.
- ¹²Ako kažeš: "Nismo za to znali",
ne razumije li onaj koji ispituje srca?
I ne znade li onaj koji ti čuva dušu?
I ne plaća li on svakomu
po njegovim djelima?

- ¹³Jedi med, sine moj, jer je dobar,
i saće je slatko nepcu tvome.
- ¹⁴Takva je, znaj, i mudrost tvojoj duši:
ako je nađeš, našao si budućnost
i nada tvoja neće propasti.
- ¹⁵Ne postavljaljaj, opaki, zasjede stanu
pravednikovu,
ne čini nasilja boravištu njegovu;
- ¹⁶jer padne li pravednik i sedam puta,
on ustaje,
a opaki propadaju u nesreći.
- ¹⁷Ne veseli se kad padne neprijatelj tvoj
i ne kliči srcem kada on posrće,
18da ne bi vidio Jahve i za zlo uzeo
i obratio srdžbu svoju od njega.
- ¹⁹Nemoj se srditi zbog zločinaca,
nemoj zavidjeti opakima,
- ²⁰jer zao čovjek nema budućnosti,
svjetiljka opakih gasi se.
- ²¹Boj se Jahve, sine moj, i kralja:
i ne buni se ni protiv jednoga
ni protiv drugoga.
- ²²Jer iznenada provaljuje nesreća njihova
i tko zna kad će doći propast njihova.

IV. NASTAVAK IZREKA MUDRACA

- ²³I ovo je od mudraca:
Ne valja biti pristran na sudu.
- ²⁴Tko opakomu veli: "Pravedan si",
proklinju ga narodi i kunu puci;
- ²⁵a oni koji ga ukore nalaze zadovoljstvo,
i na njih dolazi blagoslov sreće.
- ²⁶U usta ljubi
tko odgovara pošteno.
- ²⁷Svrši svoj posao vani i uredi svoje polje,
potom i kuću svoju zidaj.
- ²⁸Ne svjedoči lažno na blišnjega svoga:
zar ćeš varati usnama svojim?
- ²⁹Ne reci: "Kako je on meni učinio,
tako ću i ja njemu;
platit ću tom čovjeku po djelu njegovu!"
- ³⁰Prolazio sam mimo polje nekog lijenčine
i mimo vinograd nekog luđaka,

Mudre izreke

IV. NASTAVAK IZREKA MUDRACA

V. DRUGA SALOMONOVA ZBIRKA IZREKA

³¹i gle, sve bijaše zaraslo u koprive,
i sve pokrio čkalj,
i kamena ograda porušena.

³²Vidjeh to i pohranih u srcu,
promotrih i uzeh pouku:

³³"Još malo odspavaj, još malo odrijemaj,
još malo podvij ruke za počinak,

³⁴i doći će tvoje siromaštvo kao skitač
i oskudica kao oružanik!"

V. DRUGA SALOMONOVA ZBIRKA IZREKA

25 I ovo su mudre izreke Salomonove;
sabrani ih ljudi Ezekije, kralja judejskog.

²Slava je Božja sakrivati stvar,
a slava kraljevska istraživati je.

³Neistražljivo je nebo u visinu, zemlja u dubinu
i srce kraljevsko.

⁴Ukloni trosku od srebra,
i uspjeh će posao zlataru.

⁵Ukloni opakoga ispred kralja,
i utvrdit će se pravicom prijestol njegov.

⁶Ne veličaj se pred kraljem
i ne sjedaj na mjesto velikaško,

⁷jer je bolje da ti se kaže: "Popni se gore"
nego da te ponize pred odličnikom.

⁸Što su ti oči vidjele
ne iznosi prebrzo na raspru;
jer što ćeš učiniti na koncu
kad te opovrgne bližnji tvoj?

⁹Kad si u parbi s bližnjim svojim,
ne otkrivaj tuđe tajne,

¹⁰da te ne izgrdi tko čuje
i da ti se kleveta ne vrati.

¹¹Riječi kazane u pravo vrijeme
zlatne su jabuke u srebrnim posudama.

¹²Mudrac koji kori uhu je poslušnu
zlatan prsten i ogrlica od tanka zlata.

¹³Vjeran je glasnik onomu tko ga šalje
kao ledena studen u doba žetve:
on krijepi dušu svoga gospodara.

¹⁴Tko se diči lažljivim darom,
on je kao oblak i vjetar bez kiše.

¹⁵Strpljivošću se ublažava sudac,
mek jezik i kosti lomi.

¹⁶Kad naiđeš na med, jedi umjereno,
kako se ne bi prejeo i pojedeno
izbljuvao.

¹⁷Rijetko zalazi u kuću bližnjega svoga,
da te se ne zasiti i ne zamrzi na te.

¹⁸Čovjek koji svjedoči lažno na
bližnjega svoga
on je kao bojni malj i mač i oštra strijela.

¹⁹Uzdanje u bezbožnika na dan nevolje -
krnjav je zub i noga klecava.

²⁰Kao onaj koji skida haljinu u zimski dan
ili ocat lije na ranu,
takav je onaj tko pjeva pjesmu
turobnu srcu.

²¹Ako je gladan neprijatelj tvoj,
nahrani ga kruhom,
i ako je žedan, napoji ga vodom.

²²Jer mu zgrćeš ugljevlje na glavu
i Jahve će ti platiti.

²³Sjeverni vjetar donosi dažd,
a himben jezik srdito lice.

²⁴Bolje je stanovati pod rubom krova
nego u zajedničkoj kući sa ženom
svadljivom.

²⁵Kao studena voda žednu grlu,
takva je dobra vijest iz zemlje daleke.

²⁶Kao zatrpan izvor i vrelo zamućeno,
takav je pravednik koji kleca pred
opakim.

²⁷Jesti mnogo meda nije dobro
niti tražiti pretjerane časti.

²⁸Grad razvaljen i bez zidova -
takav je čovjek koji nema vlasti
nad sobom.

26 Kao snijeg ljeti ili kiša o žetvi,
tako pristaju počasti bezumnomu.

²Kao vrabac kad prhne i lastavica kad odleti,
tako se i bezrazložna kletva ne ispunja.

³Bič konju, uzda magarcu,
a šiba leđima bezumnika.

⁴Ne odgovaraj bezumniku po njegovoj ludosti,
da mu i sam ne postaneš jednak.

Mudre izreke

V. DRUGA SALOMONOVA ZBIRKA IZREKA

⁵Odgovori bezumniku po ludosti njegovoj,
da se ne bi učinio sam sebi mudar.

⁶Odsijeca noge sebi i gorčinu pije
tko po bezumnom poruke šalje.

⁷Klecava bedra u hromoga -
mudra je izreka u ustima bezumničkim.

⁸Kamen za pračku vezuje
tko bezumnom iskazuje čast.

⁹Trnovita grana u ruci pijanice:
mudra izreka u ustima bezumnika.

¹⁰Strijelac koji ranjava sve prolaznike:
takav je onaj tko unajmljuje bezumnika.

¹¹Bezumnik se vraća svojoj ludosti
kao što se pas vraća na svoju bljuvotinu.

¹²Vidiš li čovjeka koji se sam sebi mudrim čini?
Znaj, i od bezumnika ima više nade
nego od njega!

¹³Lijenčina veli: "Zvijer je na putu,
i lav je na ulicama."

¹⁴Kao što se vrata okreću na stožerima svojim,
tako i lijenčina na postelji svojoj.

¹⁵Lijenčina umače ruku u zdjelu,
ali je ne može prinijeti ustima.

¹⁶Lijenčina se čini sebi mudrijim
od sedmorice koji umno odgovaraju.

¹⁷Psa za uši hvata
tko se, u prolazu, umiješa u raspru
koja ga se ne tiče.

¹⁸Kao bjesomučnik
koji baca zublje, strelice i sije smrt,

¹⁹takav je čovjek koji vara bližnjega svoga
i veli: "Samo se našalih."

²⁰Kad nestane drva, oganj se gasi,
i kad više nema klevetnika, prestaje svađa.

²¹Ugljen je za žeravnicu i drvo za oganj,
a svadljivac da raspaljuje svađu.

²²Klevetnikove su riječi kao slastice:
spuštaju se u dno utrobe.

²³Srebrna gleđa preko zemljana suđa:
laskave usne i opako srce.

²⁴Mrzitelj hini usnama svojim,
a u sebi nosi prijevaru;

²⁵ne vjeruj mu kad ljupkim glasom govori,
jer u srcu mu je sedam grdila;

²⁶ako himbom skriva mržnju,
njegova će se opačina otkriti na zboru.

²⁷Tko jamu kopa, sam u nju pada,
i tko kamen valja, na njega se prevaljuje.

²⁸Lažljiv jezik mrzi svoje žrtve,
laskava usta propast spremaju.

Djela apostolska

VI. PAVAO - SUŽANJ KRISTOV

EVANĐELJE U RIMU

Pavao se brani pred Agripom

26 Nato Agripa reče Pavlu: "Dopušta ti se o sebi govoriti." Pavao ispruži ruku i stade se braniti:

²"Smatram se sretnim što se u svemu za što me Židovi optužuju mogu, evo, danas braniti pred tobom, kralju Agripa, ³jer ti najbolje poznaješ židovske običaje i zadjevica. Zato me, molim, velikodušno poslušaj."

⁴"Dakle, život moj od najranije mladosti proveden u narodu mojem, u Jeruzalemu, znaju svi Židovi. ⁵Poznaju me odavna te mogu, ako samo hoće, svjedočiti da sam po najstrožoj sljedbi naše vjere živio kao farizej. ⁶I sada stojim pred sudom zbog nade u obećanje koje Bog dade ocima našim ⁷i kojemu se dovinuti nada dvanaest plemena naših, svesrdno noću i danju služeći Bogu. Za tu me nadu, kralju, tuže Židovi. ⁸Zašto nevjerojatnim smatrate da Bog mrtve uskrisuje?"

⁹"Pa i ja sam nekoć smatrao da mi se svim silama boriti protiv imena Isusa Nazarećanina. ¹⁰To sam i činio u Jeruzalemu: mnoge sam svete, pošto od velikih svećenika dobih punomoć, u tamnice zatvorio, dao svoj glas kad su ih ubijali ¹¹i po svim ih sinagogama često mučenjem prisiljavao psovati i, prekomjerno bijesan na njih, progonio sam ih čak i u tuđim gradovima."

Pavao o svom obraćenju

¹²"Radi toga pođoh u Damask s punomoći i ovlaštenjem velikih svećenika ¹³kadli u pol bijela dana na putu vidjeh, kralju, kako s neba svjetlost od sunca sjajnija obasja mene i moje suputnike. ¹⁴Pošto popadasmo na zemlju, začuh glas što mi govoraše hebrejskim jezikom: 'Savle, Savle, zašto me progoniš? Teško ti se protiv ostana praćakati.' ¹⁵Ja odvratih: 'Tko si, Gospodine?' Gospodin će mi: 'Ja sam Isus koga ti progoniš! ¹⁶Nego ustani, na noge se jer zato ti se ukazah da te postavim za poslužitelja i svjedoka onoga što si vidio i što ću ti pokazati. ¹⁷Izbavit ću te od naroda i od pogana kojima te šaljem ¹⁸da im otvoriš oči pa se obrate od tame k svjetlosti, od vlasti Sotonine k Bogu te po vjeri u mene prime oproštenje grijeha i baštinu među posvećenima.'"

¹⁹"Otada, kralju Agripa, ne bijah neposlušan nebeskom viđenju. ²⁰Nego najprije onima u Damasku pa onda i u Jeruzalemu, svoj zemlji židovskoj i poganima navješćivah da se pokaju i obrate k Bogu i čine djela dostojna obraćenja. ²¹Zbog toga me Židovi uhvatiše u Hramu i pokušашe ubiti. ²²Ali s pomoću Božjom sve do dana današnjega svjedočim, evo, malu i veliku, ne govoreći ništa osim onoga što Proroci govoraahu i Mojsije da se ima zbiti: ²³da će Krist trpjeti i da će on, prvouskrsli od mrtvih, svjetlost navješćivati narodu i poganima."

37. tjeđan,
196. dan čitanja, petak, 1. rujna 2017.

Izr 27-31
Dj 26,24-27,8

Mudre izreke

V. DRUGA SALOMONOVA ZBIRKA IZREKA

27 Ne hvali se danom sutrašnjim
jer ne znaš što danas može donijeti.

²Neka te hvali drugi, a ne tvoja usta,
tuđinac, a ne tvoje usne.

³Težak je kamen i pijesak je težak,
ali je od obojega teži bezumnikov bijes.

⁴Jarost je okrutna i srdžba žestoka
a tko će odoljeti ljubomoru?

⁵Bolji je javni ukor
nego lažna ljubav.

⁶Čestiti su udarci prijateljevi,
a lažni poljupci neprijateljevi.

⁷Sito grlo prezire i med samotok,
a gladnu je i sve gorko - slatko.

⁸Kao ptica daleko od gnijezda svog,
takav je čovjek daleko od svojeg zavičaja.

⁹Kao što ulje i kad vesele srce,
tako i slatkoća prijateljstva tješi dušu.

¹⁰Ne ostavljaj prijatelja svoga ni prijatelja očeva
i ne dolazi u kuću bratovu kad si
u nesreći;

bolji je susjed blizu nego brat daleko.

¹¹Budi mudar, sine moj, i obraduj mi srce
da mogu odgovoriti onome koji me grdi.

¹²Pametan čovjek opazi zlo i skriva se,
a glupaci idu bezbrižno i trpe kaznu.

¹³Uzmi haljinu onomu tko je jamčio za drugoga
i oplijeni ga mjesto tuđinca.

¹⁴Tko pozdravlja svoga prijatelja naglas,
a rano ujutro,
prima mu se blagoslov za kletvu.

¹⁵Streha što prokišnjava za žestoke kiše
i svadljiva žena - jedno su te isto.

¹⁶Tko nju zaustavlja, zaustavlja vjetar
i desnicom hvata ulje.

¹⁷Željezo se željezom oštiri
i čovjek oštiri jedan drugoga.

¹⁸Tko čuva smokvu, jede od njena ploda,
i tko čuva svoga gospodara, poštiva se.

¹⁹Kao što se u vodi različito odražava
lice od lica,
tako i u srcu čovjek od čovjeka.

²⁰Carstvo Smrti i Propast ne mogu se zasititi,

tako ni oči čovječje.

²¹Taljika je za srebro i peć za zlato,
a čovjek se poznaje po ustima
koja ga hvale.

²²Da bezumnika stučeš tučkom u stupi,
ne bi ga ostavila ludost njegova.

²³Brižno pazi na stoku svoju
i srcem se brini o stadima,

²⁴jer blago ne traje dovijeka;
i baštini li se kruna od koljena
do koljena?

²⁵Kad trava nikne i zelen se pokaže
i bilje se kupi planinsko,

²⁶tad su ti janjci za odijelo
i jarci za kupovinu polja;

²⁷tad imaš izobilje kozjeg mlijeka sebi za jelo,
i za hranu kući svojoj
i za prehranu sluškinjama svojim.

28 Opaki bježe i kad ih nitko ne progoni,
a pravednici su neustrašivi kao
mladi lav.

²Kad se u zemlji griješi, mnogi su joj knezovi,
a s čovjekom razumnim i umnim
uprava je postojana.

³Čovjek opak koji tlači ubogoga -
kiša je razorna poslije koje kruha nema.

⁴Koji zapuštaju Zakon, veličaju opake,
a koji se drže Zakona, protive im se.

⁵Zli ljudi ne razumiju pravice,
a koji traže Jahvu, razumiju sve.

⁶Bolji je siromah koji živi bezazleno
nego bogataš koji kroči krivim putem.

⁷Tko se drži Zakona, razuman je sin,
a tko se druži s izbjeglicama,
sramoti oca svoga.

⁸Tko umnožava bogatstvo svoje
lihvom i pridom,
skuplja ga onomu tko je milostiv
ubogima.

⁹Tko uklanja uho svoje da ne sluša Zakona,
i molitva je njegova mrska.

¹⁰Tko zavodi poštene na put zao,
past će u jamu svoju,
a poštene će baštiniti sreću.

Mudre izreke

V. DRUGA SALOMONOVA ZBIRKA IZREKA

- ¹¹Bogat se čovjek čini sebi mudrim,
ali će ga razuman siromah raskrinkati.
- ¹²Velika je slava kad se raduju pravednici,
a kad se dižu opaki, ljudi se kriju.
- ¹³Tko skriva svoje grijehе, nema sreće,
a tko ih ispovijeda i odriče ih se,
milost nalazi.
- ¹⁴Blago čovjeku uvijek bojaznu,
jer čovjek okorjela srca zapada u nesreću.
- ¹⁵Lav koji riče i gladan medvjed:
takav je opak vladalac siromašnu narodu.
- ¹⁶Nerazuman knez čini mnoga nasilja,
a koji mrzi lakomost, dugo živi.
- ¹⁷Onaj koga tišti krvna krivica,
do groba bježi: ne zaustavljajte ga.
- ¹⁸Spasava se tko živi pravedno,
tko se koleba između dva puta,
propada na jednom od njih.
- ¹⁹Tko obrađuje svoju zemlju,
nasitit će se kruha,
a tko trči za tlapnjama,
nasitit će se siromaštva.
- ²⁰Čestit čovjek stječe blagoslov,
a tko hrli za bogatstvom,
ne ostaje bez kazne.
- ²¹Ne valja biti pristran na sudu,
jer i za zalogaj kruha čovjek čini zlo.
- ²²Pohlepnik hrli za bogatstvom,
a ne zna da će ga stići oskudica.
- ²³Tko kori čovjeka, nalazi poslije veću milost
nego onaj koji laska jezikom.
- ²⁴Tko pljačka oca svoga i majku
svoju i veli: "Nije grijeh",
drug je razbojniku.
- ²⁵Lakomac zameće svađu,
a tko se uzda u Jahvu, uspjat će.
- ²⁶Bezuman je tko se uzda u svoje srce,
a spasava se tko živi mudro.
- ²⁷Tko daje siromahu, ne trpi oskudicu;
a tko odvraća oči svoje, bit će proklet.
- ²⁸Kad se dižu opaki, ljudi se kriju,
a kad propadaju, tad se množe pravednici.
- 29** Čovjek koji, po opomeni, ostaje
tvrdoglav,
u tren će se slomiti, i neće mu biti spasa.
- ²Narod se veseli kad se množe pravednici,
a puk uzdiše kad zavlada opaki.
- ³Čovjek koji ljubi mudrost, veseli oca svoga,
a koji se druži s bludnicama,
rasipa imetak.
- ⁴Kralj pravicom održava državu,
a ruši je čovjek koji nameće daće.
- ⁵Čovjek koji laska bližnjemu svome
razapinje mrežu stopama njegovim.
- ⁶U grijehu je zamka zlu čovjeku,
a pravednik likuje i veseli se.
- ⁷Pravednik razumije pravo malenih,
a opaki ne shvaća spoznaju.
- ⁸Podsmjevači uzbunjuju grad,
a mudri stišavaju srdžbu.
- ⁹Kad se mudrac parbi s bezumnikom,
il' se srdio, il' se smijao,
svejednako mira nema.
- ¹⁰Krvopije mrze poštenoga,
a pravednici mu se za život brinu.
- ¹¹Bezumnik izljuje sav svoj gnjev,
a mudrac susteže svoju srdžbu.
- ¹²Ako vladalac poslušā riječ lažljivu,
sve mu sluge postaju opake.
- ¹³Siromah se i gulikoža susreću:
Jahve obojici prosvjetljuje oči.
- ¹⁴Kralj koji sudi siromasima po istini
ima prijesto čvrst dovijeka.
- ¹⁵Šiba i ukor podaruju mudrost,
a razuzdan mladić sramoti majku svoju.
- ¹⁶Kad se množe opaki, množi se igrijeh,
ali pravednici promatraju propast njihovu.
- ¹⁷Ukori sina svoga, i zadovoljit će te
i dati radost duši tvojoj.
- ¹⁸Kad objave nema, narod se razuzda,
a blago onome tko se drži Zakona!
- ¹⁹Samim se riječima sluga ne popravlja,
jer se ne pokorava iako umom shvaća.
- ²⁰Jesi li vidio čovjeka brza na riječima?
I bezumnik ima više nade nego on.

STARI ZAVJET

197. dan čitanja, petak, 1. rujna: Izr 27-31

Mudre izreke

V. DRUGA SALOMONOVA ZBIRKA IZREKA

VI. RIJEČI AGUROVE

VII. BROJČANE IZREKE

- ²¹Tko mazi slugu svoga od djetinjstva
bit će mu poslije neposlušan.
- ²²Gnjevljiv čovjek zameće svađu,
a naprasit čovjek počini mnoge grijehe.
- ²³Oholost ponizuje čovjeka,
a ponizan duhom postiže časti.
- ²⁴Tko s lupežom plijen dijeli, mrzi sebe samog:
čuže proklinjanje i ništa ne otkriva.
- ²⁵Strah čovjeku postavlja zamku,
a tko se uzda u Jahvu, nalazi okrilje.
- ²⁶Mnogi traže milost vladaočevu,
ali Jahve dijeli pravdu svakome.
- ²⁷Nepravednik je mrzak pravednicima,
a pravednik je mrzak opakima.

VI. RIJEČI AGUROVE

30 Riječi Agura, sina Jakeova, iz Mase;
proročanstvo njegovo za Itiela, za Itiela
i Ukala.

- ²Da, preglup sam da bih bio čovjek
i nemam razbora čovječjeg.
- ³Ne stekoh mudrosti
i ne poznajem znanosti svetih!
- ⁴Tko uzađe na nebo i siđe?
Tko uhvati vjetar u šake svoje?
Tko sabra vode u plašt svoj?
Tko postavi krajeve zemaljske?
Kako se zove i kako mu se zove sin?
Znaš li?
- ⁵Svaka je Božja riječ prokušana,
štit onima koji se u nj uzdaju.
- ⁶Ne dodaj ništa njegovim riječima,
da te ne prekori i ne smatra lažljivim.
- ⁷Za dvoje te molim,
ne uskrati mi, dok ne umrem:
- ⁸udalji od mene licemjernu i lažnu riječ;
ne daj mi siromaštva ni bogatstva:
hrani me kruhom mojim dostatnim;
- ⁹inače bih, presitivši se, zatajio tebe
i rekao: "Tko je Jahve?"
- Ili bih, osiromašivši, krao
i oskvrnio ime Boga svojega.
- ¹⁰Ne klevetaj slugu gospodaru njegovu,
jer bi te mogao kleti i ti morao okajati.

- ¹¹Ima izrod koji kune oca svoga
i ne blagoslivlje majke svoje!
- ¹²Izrod koji za se misli da je čist,
a od kala svojeg nije opran!
- ¹³Izrod uznositih očiju
koji visoko diže svoje trepavice!
- ¹⁴Izrod komu su zubi mačevi i očnjaci noževi
da proždiru nesretnike na zemlji
i siromahe među ljudima!

VII. BROJČANE IZREKE

- ¹⁵Pijavica ima dvije kćeri:
"Daj! Daj!"
- Postoje tri stvari nezasiťne
i četiri koje ne kažu: "Dosta!"
- ¹⁶Carstvo smrti, jalova utroba,
zemlja nikad gasna vode
i vatra koja nikad ne kaže: "Dosta!"
- ¹⁷Oko koje se ruga ocu
i odriče posluh majci
isključvat će potoćni gavrani
i izjesti mladi orlovi.
- ¹⁸Troje mi je nedokućivo,
a ćetvrto ne razumijem:
- ¹⁹put orlov po nebu,
put zmijin po stijeni,
put lađin posred mora
i put muškarćev djevojci.
- ²⁰Takav je put preljubnice:
najede se, obriše usta
i veli: "Nisam sagriješila."
- ²¹Od troga se zemlja ljulja,
a ćetvrtoga ne može podnijeti:
- ²²od roba kad postane kralj
i kad se prostak kruha nasiti,
- ²³od puštenice kad se uda
i sluškinje kad istisne svoju gospodaricu.
- ²⁴Ćetvero je maleno na zemlji,
ali mudrije od mudraca:
- ²⁵mravi, nejaki stvorovi,
koji sebi ljeti spremaju hranu;
- ²⁶jazavci, stvorovi bez moći,
što u stijeni grade sebi stan;
- ²⁷skakavci, koji nemaju kralja,
a svi idu u poretku;

Mudre izreke

VII. BROJČANE IZREKE

VIII. RIJEČI LEMUELOVE

IX. PJESMA O VRSNOJ ŽENI

- ²⁸gušter, što se rukama hvata,
a prodire u kraljevske palače.
- ²⁹Troje ima lijep korak,
a četvero lijepo hodi:
- ³⁰Iav, junak među zvijerima,
koji ni pred kim ne uzmiče;
- ³¹pijetao što se odvažno šeće među kokošima;
jarac koji vodi stado;
i kralj sa svojom vojskom.
- ³²Ako si ludovao oholeći se
ili to svjesno činio,
stavi ruku na usta.
- ³³Kad se mlijeko mete, izlazi maslac;
kad se nos pritisne, poteče krv;
kad se srdžba potisne, dobiva se spor.

VIII. RIJEČI LEMUELOVE

- 31** Riječ Lemuela, kralja Mase, kojima ga
je učila majka njegova.
- ²Ne, sine moj!
Ne, sine srca mog!
Ne, sine zavjeta mojih!
- ³Ne daj snage svoje ženama
ni putova svojih zatiračima kraljeva.
- ⁴Nije za kraljeve, Lemuele,
ne pristaje kraljevima vino piti,
ni glavarama piće opojno,
- ⁵da u piću ne zaborave zakona
i prevrnu pravo nevoljnicima.
- ⁶Dajte žestoko piće onomu koji će propasti
i vino čovjeku komu je gorčina u duši:
- ⁷on će piti i zaboraviti svoju bijedu
i neće se više sjećati svoje nevolje.
- ⁸Otvoraj usta svoja za nijemoga
i za pravo sviju nesretnika što propadaju.
- ⁹Otvoraj usta svoja, sudi pravedno
i pribavi pravo siromahu i nevoljniku.

IX. PJESMA O VRSNOJ ŽENI

- ¹⁰Tko će naći ženu vrsnu?
Više vrijedi ona nego biserje.
- ¹¹Muževljevo se srce uzda u nju
i blagom neće oskudijevati.
- ¹²Ona mu čini dobro, a ne zlo,
u sve dane vijeka svojeg.
- ¹³Pribavlja vunu i lan
i vješto radi rukama marnim.
- ¹⁴Ona je kao lađa trgovačka:
izdaleka donosi kruh svoj.
- ¹⁵Još za noći ona ustaje,
i hrani svoje ukućane
i određuje posao sluškinjama svojim.
- ¹⁶Opazi li polje, kupi ga;
plodom svojih ruku sadi vinograd.
- ¹⁷Opasuje snagom bedra svoja
i živo miče rukama.
- ¹⁸Vidi kako joj posao napreduje:
noću joj se ne gasi svjetiljka.
- ¹⁹Rukama se maša preslice
i prstima drži vreteno.
- ²⁰Siromahu dlan svoj otvara,
ruke pruža nevoljnicima.
- ²¹Ne boji se snijega za svoje ukućane,
jer sva čeljad ima po dvoje haljine.
- ²²Sama sebi šije pokrivače,
odijeva se lanom i purpurom.
- ²³Muž joj je slavan na Vratima,
gdje sjedi sa starješinama zemaljskim.
- ²⁴Platno tka i prodaje ga
i pojase daje trgovcu.
- ²⁵Odjevena je snagom i dostojanstvom,
pa se smije danu budućem.
- ²⁶Svoja usta mudro otvara
i pobožan joj je nauk na jeziku.
- ²⁷Na vladanje pazi ukućana
i ne jede kruha besposlice.
- ²⁸Sinovi njezini podižu se i sretnom je nazivaju,
i muž njezin hvali je:
- ²⁹"Mnoge su žene bile vrsne,
ali ti ih sve nadmašuješ."
- ³⁰Lažna je ljupkost, tašta je ljepota:
žena sa strahom Gospodnjim
zaslužuje hvalu.
- ³¹Plod joj dajte ruku njezinih
i neka je na Vratima hvale djela njezina!

Djela apostolska

VI. PAVAO - SUŽANJ KRISTOV

EVANĐELJE U RIMU

Festov i Agripin prosvjed

²⁴Dok se on tako branio, Fest će mu u sav glas: "Mahnitaš, Pavle! Veliko ti znanje mozgom zavrnuo." ²⁵"Ne mahnitam, vrli Feste, odvrati Pavao, nego riječi istine i razbora kazujem. ²⁶Ta znade za to kralj komu s pouzdanjem govorim. Ništa mu od toga, uvjeren sam, nije nepoznato; jer nije se to dogodilo u kakvu zakutku. ²⁷Vjeruješ li, kralju Agripa, Prorocima? Znam da vjeruješ!" ²⁸Agripa će Pavlu: "Zamalo pa me uvjeri te kršćaninom postah!" ²⁹Pavao pak: "Dao Bog te i za malo i za mnogo, ne samo ti nego i svi koji me danas slušaju postali ovakvima kakav sam ja, osim ovih okova!"

³⁰Nato usta kralj, upravitelj, Berenika i oni koji su s njima zasjedali. ³¹Udaljujući se govorili su među sobom: "Ovaj čovjek ne čini ništa čime bi zaslužio smrt ili okove." ³²Agripa pak reče Festu: "Ovaj bi čovjek mogao biti pušten da se nije prizvao na cara."

Prema Rimu

27 Kad je odlučeno da odjedrimo u Italiju, predadoše i Pavla i neke druge uznike satniku carske čete, imenom Juliju. ²Popesmo se na neku adramitsku lađu koja je imala ploviti u azijska mjesta pa otplovismo. S nama je bio Aristarh Makedonac, Solunjanin. ³Sutradan doplovismo u Sidon. Julije, koji je s Pavlom čovječno postupao, dopusti mu poći k prijateljima da se pobrinu za nj. ⁴Odande smo otplovili, jedrili uz Cipar - jer su nam vjetrovi bili protivni - ⁵pa preplovili more duž Cilicije i Pamfilije i stigli u Miru licijsku. ⁶Ondje satnik nađe neku aleksandrijsku lađu za Italiju i ukrca nas na nju.

⁷Više smo dana plovili sporo i jedva doprli do Knida. Kako nam vjetar ne dade pristati, doplovismo pod Kretu kod Salmone ⁸pa jedva jedvice ploveći uza nju, stigismo na neko mjesto zvano Dobra pristaništa, blizu kojega je grad Laseja.